

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 3 lipca 2018 r.

Poz. 4243

WOJEWODA ŚLĄSKI

ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE NR NPII.4131.4.67.2018 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 2 lipca 2018 r.

w sprawie zmiany nazwy ulicy

Na podstawie art. 6 ust. 2 w związku z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. z 2016 r., poz. 744 z późn. zm.), dalej jako „ustawa”

zarządza się, co następuje:

§ 1. Dokonuje się zmiany nazwy ulicy "**Gawlików**" (05376) położonej na terenie Gminy Bestwina (sołectwo Kaniów) na całym jej przebiegu, na: "**Wędkarską**" - "**ul. Wędkarska**".

§ 2. Wykonanie zarządzenia zastępczego powierza się Wójtowi Gminy Bestwina.

§ 3. Zarządzenie zastępcze wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

§ 4. Zarządzenie zastępcze podlega wykonaniu począwszy od dnia wejścia w życie.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniające osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujące taki ustrój w inny sposób, właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego, zmienia w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. W przypadku niewykonania tego obowiązku w ww. terminie tj. do dnia 2 września 2017 r. właściwy wojewoda ma obowiązek wydania zarządzenia zastępczego, w którym nadaje nazwę zgodną z art. 1 ustawy w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął wyżej wskazany termin. Wydanie ww. zarządzenia zastępczego, zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy winno zostać poprzedzone uzyskaniem opinii Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu potwierdzającej niezgodność nazwy obowiązującej w dniu wejścia w życie ustawy z przepisem art. 1.

W przedmiotowej sprawie Wojewoda Śląski pismem z dnia 19 października 2017 r., Nr NPII.4100.313.2017 zwrócił się do Wójta Gminy Bestwina z prośbą o udzielenie informacji, dotyczącej ulicy "**Gawlików**" położonej na terenie Gminy Bestwina (sołectwo Kaniów) tj.: jakie postacie upamiętnia ww. nazwa ulicy oraz kto i kiedy nadał nazwę tej drodze - w przypadku, gdy była to Rada Gminy Bestwina

(Rada Narodowa), poproszono o przesłanie Wojewodzie uchwały w sprawie nadania nazwy ww. ulicy wraz z uzasadnieniem.

W odpowiedzi na wyżej wskazaną korespondencję, Wójt Gminy Bestwina pismem z dnia 23 października 2017 r., Nr ST.720.81.2017 wskazał, że przedmiotowa nazwa ulicy upamiętnia mieszkańców Gminy Bestwina, a nazwę ww. drodze nadano uchwałą Nr XVIII/52/80 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Czechowicach - Dziedzicach z dnia 27 czerwca 1980 r. w sprawie: nadania nazw ulicom na terenie sołectwa Kaniów. Do przedmiotowej odpowiedzi załączono kserokopię wyżej powołanej uchwały Nr XVIII/52/80 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Czechowicach - Dziedzicach z dnia 27 czerwca 1980 r.

Powyżej wskazanej ulicy "Gawlików" w Centralnym Rejestrze Ulic (ULIC) prowadzonym przez Główny Urząd Statystyczny nadano identyfikator 05376.

Wojewoda Śląski realizując wymóg wynikający z art. 2 ust. 1 w związku z art. 6 ust. 3 ustawy, pismem z dnia 30 października 2017 r., Nr NPII.4100.313.2017 zwrócił się do Instytutu Pamięci Narodowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu o wydanie opinii dotyczącej zgodności nazwy ulicy "Gawlików" położonej na terenie Gminy Bestwina (sołectwo Kaniów) z art. 1 ustawy. W dniu 5 czerwca 2018 r. Wojewodzie Śląskiemu została doręczona opinia z dnia 29 maja 2018 r. Nr BUW-940-11(111)/18 wskazująca, że w opinii Instytutu Pamięci Narodowej nazwa ulicy "Gawlików" na terenie Gminy Bestwina jest niezgodna z art. 1 ust. 1 ustawy.

W wyżej wskazanej opinii podniesiono, iż *„W ocenie Instytutu Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu upamiętnione we wskazanej nazwie osoby symbolizują komunizm w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy. Nazwa ta upamiętnia członków rodziny Gawlików, która w czasie wojny współpracowała z komunistami. Najaktywniejszy był Ludwik Gawlik, który działał w strukturach komunistycznych. Ludwik Gawlik ps. Flinta (1917-1944) urodził się w Dankowicach w rodzinie chłopskiej. Po ukończeniu szkoły, wstąpił do Związku Młodzieży Wiejskiej "Wici". Poprzez działalność w ZMW "Wici", poznał członków Komunistycznej Partii Polski. To właśnie z nimi w 1934 r. zakładał komórkę Komunistycznego Związku Młodzieży Polskiej w Dankowicach. Gawlik został jej sekretarzem. Za działalność przeciw państwu został aresztowany w 1936 r. Rok później, po wyjściu z więzienia, zorganizował bojówkę KZMP oraz akcję, której zadaniem było zablokowanie zjazdu młodzieży w Pisarzowicach. W latach 1938-1939 ponownie był aresztowany za działalność komunistyczną. Po wyjściu z więzienia wziął ślub z Franciszką z d. Wyrobek. Po wybuchu II wojny światowej, włączył się aktywnie w działalność Stowarzyszenia Przyjaciół Związku Radzieckiego. Była to komunistyczna struktura zajmująca się m.in. kolportowaniem materiałów powielających zasadnicze tezy sowieckiej propagandy. Nawiązał wówczas kontakty z Józefem Magą, Stanisławem Bularzem czy Leonem Laskiem. Po utworzeniu z rozkazu Stalina komunistycznej Polskiej Partii Robotniczej, Gawlik został członkiem PPR. Wraz z Laskiem miał zadanie organizować zbrojne oddziały konspiracyjnej bojówki komunistycznej "Gwardii Ludowej". 31 grudnia 1942 r. został postrzelony przez Gestapo oraz osadzony w szpitalu więziennym, skąd z uciekł. Od czasu jego ucieczki z więzienia poszukiwana przez Gestapo była również jego żona. Zginęła w 1943 r. podczas ukrywania się. Po utworzeniu w czerwcu 1943 r. oddziału partyzanckiego im. "Marcina" pod dowództwem Leona Laska, Gawlik został jego zastępcą do spraw politycznych. Został zatrzymany podczas jednej z akcji zbrojnych. W marcu 1944 r. został powieszony w Gilowicach na Żywiecczyźnie w publicznej egzekucji."*

W przedmiotowej opinii również wskazano, że *„Według art. 1 ust. 1 ustawy nazwy [...] urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, nadawane przez jednostki samorządu terytorialnego nie mogą upamiętniać osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących komunizm lub inny ustrój totalitarny, ani w inny sposób takiego ustroju propagować. Nadto zgodnie z wykładnią językową "symbolizować" oznacza przedstawiać coś pod postacią symbolu; być symbolem czegoś. Z kolei "propagować" to szerzyć, upowszechniać idee, hasła, myśli (zob. Słownik Języka Polskiego, oprac. E. Sobol, Warszawa, 2005, s.761, 979)."*

W podsumowaniu ww. opinii wskazano, że *„W świetle przytoczonych faktów historycznych nie ulega kwestii, iż nazwa ul. Gawlików stanowi symbol komunizmu, o jakim mowa w art. 1 ust. 1 ustawy. Powyższe znajduje dodatkowe odzwierciedlenie w nazwie ulicy, która wskazane postaci upamiętnia. Tym samym nazwa ta propaguje komunizm, a co za tym idzie jest niezgodna z art. 1 ust. 1 ustawy."*

Wojewoda Śląski w pełni podziela i przyjmuje wnioski płynące z ww. opinii, uznając konieczność - wobec bezczynności Rady Gminy Bestwina - zmiany nazwy ulicy "Gawlików" jako sprzecznej z art. 1 ust. 1 ustawy.

Również samodzielne ustalenia dokonane przez Wojewodę Śląskiego w odniesieniu do przedmiotowej nazwy ulicy "Gawlików" potwierdzają, iż nazwa ta odnosi się do osób symbolizujących i propagujących komunizm. Jak ustalił Wojewoda Śląski, spośród członków rodziny Gawlików najbardziej aktywnym działaczem komunistycznym był Ludwik Gawlik. Ludwik Gawlik w 1934 r. wstąpił do Komunistycznego Związku Młodzieży Polskiej, gdzie w Dankowicach był sekretarzem tej organizacji. W 1940 r. wstąpił do Koła Przyjaciół ZSRR w Dankowicach, nawiązał ścisłe kontakty z komunistami, m.in. z Leonem Laskiem oraz Józefem Magą. Następnie wstąpił do PPR w Bielsku a potem do Gwardii Ludowej – gdzie otrzymał pseudonim „Flinta”. W 1943 r. podczas akcji w Międzybrodziu, został ranny i aresztowany przez gestapo. Aresztowani zostali również członkowie jego rodziny, w tym jego żona Franciszka Gawlik oraz dwie jego siostry: Apolonia i Julia. Fakt upamiętnienia rodziny Gawlików jako aktywnych działaczy komunistycznych - potwierdza także życiorys Ludwika Gawlika zamieszczony w uzasadnieniu do uchwały Nr XVIII/52/80 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Czechowicach - Dziedzicach z dnia 27 czerwca 1980 r. w sprawie: nadania nazw ulicom na terenie sołectwa Kaniów, na podstawie której nadano nazwę ulicy "Gawlików" w sołectwie Kaniów - Gmina Bestwina.

Uwzględniając powyższe, Wojewoda Śląski stwierdza, iż fakt honorowania rodziny Gawlików w nazwie ulicy sprawia, że posiada ona charakter nazwy upamiętniającej osoby ściśle związanej z ustrojem komunistycznym, a zatem symbolizująca oraz propagująca komunizm.

Wojewoda Śląski pismem z dnia 17 listopada 2017 r., Nr NPII.4100.313.2017 zwrócił się do Wójta Gminy Bestwina z prośbą o podanie propozycji nowej nazwy ww. ulicy, adekwatnej do nazw ulic, które położone są w najbliższej okolicy.

W odpowiedzi Wójt Gminy Bestwina pismem z dnia 22 listopada 2017 r., Nr GiŚ.6625.000003.2017 zaproponował, aby wskazanej drodze nadać nazwę ulica „Wędkarska”.

Wojewoda Śląski uwzględnił zaproponowaną wyżej nazwę ulicy, gdyż nazwa ulicy "Wędkarska" koreluje z pozostałymi nazwami ulic w Gminie Bestwina (w sołectwie Kaniów).

Reasumując, wydanie zarządzenia zastępczego, w sprawie zmiany nazwy ulicy z „Gawlików” na „Wędkarską” należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Na podstawie art. 5 ust. 1 i ust. 2 ustawy pisma oraz postępowania sądowe i administracyjne w sprawach dotyczących ujawnienia w księgach wieczystych oraz uwzględnienia w rejestrach, ewidencjach i dokumentach urzędowych zmiany nazwy dokonanej na podstawie ustawy są wolne od opłat. Zmiana nazwy dokonana na podstawie ustawy nie ma wpływu na ważność dokumentów zawierających nazwę dotychczasową.

Na niniejsze zarządzenie zastępcze, zgodnie z art. 6c ustawy, w związku z art. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki oraz ustawy o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. z 2017 r., poz. 2495), służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia zarządzenia, jedynie w przypadku, gdy

brak możliwości wykonania obowiązku, o którym mowa w art. 6 ust. 1 ustawy, wynikał z przyczyn niezależnych od jednostki samorządu terytorialnego.

z up. Wojewody Śląskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru Prawnego

Krzysztof Nowak

Otrzymują:

- 1) Rada Gminy Bestwina,
- 2) a/a.